

## AKP DİKTASINA BOYUN EĞMEYECEĞİZ! TMMOB YASASI DAHİL BİRÇOK YASADA DEĞİŞİKLİK YAPMAYI ÖNGÖREN TORBA YASA TASARISI, KAMUSAL ALANLARIN RANTA AÇILMASINA VE KAMUSAL DENETİMİ YOK ETMEYE YÖNELİKTİR

AKP'nin TMMOB Örgütülüğüne saldırı anlamına gelen Torba Yasa Tasarısına karşı Oda Yönetim Kurulu, 15 Aralık 2014 tarihinde, bir basın açıklaması yaparak mücadele kararlılığını bir kez daha dile getirdi.

AKP iktidarı adına Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, TMMOB Kanunu ile İmar Kanunu, Yapı Denetimi Hakkında Kanun, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, İskân Kanunu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, Çevre Kanunu, Tapu Kanunu, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, Kat Mülkiyeti Kanunu, İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun, Belediye Kanunu ve Belediye Gelirleri Kanunu'nda kapsamlı değişiklikler öngören bir yasa tasarısı hazırlanmıştır.

Yukarıda belirtilen on üç yasada yapılmak istenen değişikliklerin birbirleriyle çok yönlü bağlantıları bulunmaktadır. Torba yasa tasarısı, özetle; rant eksenli kentsel, kırsal dönüşüm alanları olarak kurgulanan yerlerde halkın varlıkları ile bütün kamusal alanların tasarrufunun mülksüzleştirme yoluyla el değiştirmesini; bu varlık ve alanların ülke ve bölge ölçekli düzenlenecek bütüncül "mekansal strateji plan"ları, "çevre düzeni plan"ları, "imar plan"ları ile Yüksek Planlama Kurulu ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı üzerinden iktidara bağlanmasını, iktidarın kontrolündeki yapı/İNŞAAT sektörü üzerinden metalaştırılarak sermaye-piyasa çıkarlarına tabi kılınmasını ve kent ya da yöre mimarisini İslami-Osmani mimariye göre düzenleme vb. hedeflere yöneliktir. Tasarıda geçen "kamulaştırma" kılıfının ardındaki gerçek budur. Tasarı, işçi sağlığı ve iş güvenliği dâhil yapılara ilişkin işverenlerin sorumluluğunu teknikerlerin de dâhil edildiği "şantiye şefliği"ne; yapıların mevzuata uygunluğunu mühendis ve mimarların "fenni mesul"lüğüne yüklemek; mimarlık ve mühendisliğin tasarım sürecini ve yapı denetimini özel "teknik müşavirlik" firmalarının faaliyet alanına tahsis etme gibi birçok önemli ayrıntıyı da içermektedir.

6235 sayılı TMMOB Yasası'nın değiştirilmesi ile bütün ülkenin rant eksenli olarak imara açılması arasında bir

bütünlük bulunmaktadır. TMMOB Yasası'nda değişiklik öngören hükümler, Anayasa'nın 135. maddesinde tanımlanmış kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, kamusal ve özerk yerinden yönetim kuruluşu konumlarına son verilmesini ve TMMOB'ye bağlı meslek Odalarının özellikle yapı sektöründe yaşamsal önemi bulunan, bilimsel-teknik gerekliliklerle belirlenen kamusal denetim fonksiyonlarını ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır.

Tasarı, Birliğimiz TMMOB ile Odalarımızı bütünlüklü merkezi yapılarından ve halkımızdan uzaklaştırarak bölmeyi, parçalayarak küçültmeyi, üyelerin Odalarla ilişkisini mesleki denetim boyutundan çıkarmayı, kısaca Odaların yapılarını tamamen değiştirmeyi hedeflemektedir. AKP iktidarı böylece, özellikle 2007 yılından sonra hedefine yerleştirdiği, 2011 yılındaki kanun hükmünde kararnamele tırmandırdığı, Taksim Gezi Parkı-Haziran Direnişinin ardından doruğa ulaşan meslek Odalarını etkisizleştirme doğrultusundaki adımlarını kendince tamamlamış olacaktır.

AKP iktidarının Anayasa'nın 135. maddesine açıkça aykırılık oluşturan bu girişiminin, TMMOB'nin, bağlı Odalarının ve Şubelerinin devasa rantların önünde engel oluşturması, kısaca sömürü-rant-yağma içerikli ekonomik sosyal dönüşüme direnmesi ile yakından bağlı bulunmaktadır.

TMMOB'nin en büyük Odalarından biri olan Makina Mühendisleri Odası (MMO), sanayisizleşme ile paralel olarak gelişen bu adımların otoriter/diktacı vesayet oluşturma boyutuna karşı, kamucu, kalkınmacı, eşitlikçi, özgürlükçü, bilimden, halktan yana belirlenimlerle direnmeye devam edecek ve bu dikta girişimine boyun eğmeyecektir. MMO'nun örgütlü üye gücüne dayalı mücadeleci yapısı ve gelenekleri, TMMOB çatısı altında AKP'nin bu saldırısını da bertaraf edecektir.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası  
Yönetim Kurulu**

## AKP İKTİDARI, YENİ BİR TORBA YASA TASARISI İLE KAMUSAL ALANLARA EL KOYMA VE RANT SÜREÇLERİNİN ÖNÜNDEKİ SON ENGELLERİ KALDIRMA HAZIRLIĞINDA TMMOB VE ODALARIMIZIN ÜLKEMİZİN KENTSEL VE DOĞAL DEĞERLERİNİN TALANINA VE MESLEK ÖRGÜTLERİMİZİN ETKİSİZLEŞTİRİLMESİNE KARŞI MÜCADELESİ BÜYÜYEREK SÜRECEK

AKP iktidarının TBMM'ye getirmeyi planladığı TMMOB yasasındaki değişikliklerle ilgili olarak, 11 Aralık 2014 tarihinde, Oda Başkanları ortak bir açıklama yaptı.

Bugün ülkemizde egemen olan rant dayalı sermaye birikim politikaları AKP iktidarı elinde esasen kentsel-kırsal-kültürel-doğal varlıkların el değiştirmesi veya el konulması şeklinde yapılaşma üzerinden, İNŞAAT sektörü ve bağlantılı olarak arazi ve mülkiyet düzenlemelerine dayanmaktadır. Üretimden uzaklaşarak sanayisizleşme, tarım alanlarının talanı, kültürel varlıklar ve doğal kaynakların tasfiyesi ile şekillendirilen yeni liberal dönüşüm, 2B ile orman arazilerinin yağmalanması, kentsel-kırsal alanlardaki halka ait özel mülkiyetlerin el değişimi yoluyla mülksüzleştirilmesi, kentsel dönüşüm ve bütün ülkenin kamusal değerlerinin yapılaşmaya açılması gibi rant eksenli totaliter politikalarla sürmektedir.

Yürütülen bu yeni sağ politikalar karşısında duran, mühendislik, mimarlık, şehir planlama hizmetlerinin ve toplumsal yarar için çalışan mücadeleciler meslek örgütlerinin etkisizleştirilmesi, iktidarın sermayeye hizmeti açısından bir bütünlük oluşturmaktadır. Bu nedenle mühendislik, mimarlık, şehir planlama disiplinleri sosyoekonomik yapı ve kamu idari yapısındaki yeni liberal dönüşüme paralel bir değişim/dönüşüm sürecine tabi tutulmuştur.

Ülkemizde iş cinayetlerinin ve yolsuzlukların üzerine toprak atılırken; bu canların hesabını soran ve rant dağıtımına karşı toplumsal faydanın peşinde koşan TMMOB ve bağlı Odaları iktidar tarafından yok edilmek istenmektedir. Önce mali denetim tehdidiyle, sonra miting meydanlarında hedef gösterilerek, ardından yetkilerini kısıtlayıp bu özerk ve demokratik işleyişe sahip kurumlar üzerinde vesayet oluşturmaya çalışan iktidar hala istediğine ulaşamamış ve bundan sonra da ulaşamayacaktır. Bugün Torba Yasa içerisinde gündeme getirilen düzenleme; TMMOB'nin örgütlülüğünü dağıtarak, parçalanmış bir yapıyla ülkemizin mühendis ve mimarlarının toplumdan yana gur sesini kesmek istemektedir.

Ülke genelinde hükümetlerin, kent ve kır ölçeğinde yerel yönetimlerin hatalı uygulamalarına, halkın çıkarlarını gözetmeyen faaliyetlerine dair bilimsel-teknik bilgiyi kamuoyu ile buluşturan ve sorunlara çözüm üretmeye çalışan TMMOB ve Odalarımız etkisizleştirilmeye çalışılmaktadır.

12 yıllık iktidarı boyunca AKP hükümetleri, farklı düşünceleri bastırmaya, eleştirileri göz ardı etmeye ve itibarsızlaştırmaya çalışmıştır.

TMMOB ve bağlı Odaları, kent içerisinde halkın yaşadığı sorunlara, doğal alanlardaki tahribatlara karşı mücadele etmekte, kamusal yarar ve değerleri korumak amacıyla yürütülen dava süreçlerinde öncü rol üstlenmektedir. Bilimsel bilgi ışığında görüş ve eleştirilerini kamuoyu ile paylaşarak yerel veya genel iktidarın bilinçli bir şekilde halktan gizlediği gerçekleri halka aktarmaktadır. Hatalı planlamalar, kentsel dönüşümde yaşanan haksızlıklar, çevre sorunları, enerji politikaları gibi çok çeşitli alanlarda TMMOB daima kamu yararından yana tavır almış, iktidarda hangi siyasi irade olursa olsun doğruları söylemiş ve yanlışlara karşı mücadele etmiştir. Bu nedenle, geçmişte olduğu gibi bugün de, siyasi iktidarların hedefi haline gelmiştir.

AKP daha da ileriye giderek, hukuku, bilimi yok sayan bir perspektifle, mühendisleri, mimarları ve şehir plancılarını itibarsızlaştırmayı kendisine görev edinmiştir. AKP iktidarı, bu çerçevede yeni bir torba yasa tasarısı ile on iki yasada yapacağı değişikliklerle kamusal alanlara el koyma ve rant süreçlerinin önündeki son engelleri kaldırma ve çevre sorunlarına dair algı yönetme hazırlığındadır. "3194 Sayılı İmar Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"; imar, yapı denetimi, kamu kurum ve kuruluşlarının ürettikleri mal ve hizmet tarifeleri, iskan, kültür ve tabiat varlıkları, çevre, tapu, tapu ve kadastro genel müdürlüğü, kat mülkiyeti, iller bankası, belediye gelirleri yasaları ve TMMOB Yasası'nda yapılması öngörülen değişiklikleri içermektedir.

Söz konusu değişikliklerin ana temalarını şöyle özetleyebiliriz:

- ▶ Kentsel topraklara el koyma amaçlı kentsel dönüşüm/rant projeleri sürecini merkezileştirme ve hızlandırmak,
- ▶ Halka ait özel mülkiyet varlıklarına mülksüzleştirme yoluyla el koymak,
- ▶ "Kamulaştırma"yı yeni sermaye birikim süreci için kullanmak,
- ▶ Bütün kamusal ülke kaynaklarını metalaştırmak,
- ▶ Yapı ve kent mimarisini AKP'nin eklektik, öykünmecî, dinsel ideolojik motifleriyle bezemek,

► Yapı üretim sürecini ve mühendislik, mimarlık, şehir planlama hizmetlerini kimliksizleştirmek ve kuralsızlaştırmak, kamusal denetimi ortadan kaldırmak,

► Anayasal dayanağı bulunan kamu kurumu niteliğindeki, özerk, demokratik, yerinden yönetim kuruluşları olan TMMOB ve bağlı Odalarını yapısal dönüşüme uğratmak,

► Özel teknik müşavirlik şirketleri yoluyla meslek alanlarımız ve örgütlerimizi işlevsizleştirmek,

► Yapı üretim sürecinde şehir planlama, mimarlık ve mühendisliğin tasarım sürecini teknik müşavirlik firmalarının faaliyet alanına sokarak önemsizleştirilmek.

AKP iktidarı TMMOB'yi, yeni liberal dönüşüm programları uyarınca yıllardan beri hedefine koymuştu. Bizzat dönemin Başbakanı Erdoğan, 2008'in Aralık ayında, 2009 Mart ayındaki yerel seçim kampanyasını başlattığı bir konuşmasında, TMMOB'ye bağlı Odaların yürüttüğü yargı mücadeleleri üzerine, "Danıştay'a dava açarlar, bilmem nereye dava açarlar. Bunlar yapılmasın derler. Bir de belediyelerimiz bunlarla uğraşır. Yapılacak olan birçok şeyi şu anda yapamıyorsak inanın bu Odalar sebebiyle yapamıyoruz..." diyordu.

Ardından Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu, bütün meslek kuruluşları üzerine 2009'un Eylül ayında, çok kapsamlı bir rapor hazırladı ve gereğini yapması için Başbakanlığa ilettili. Ve iktidar, dört yıl önce bir gece yarısı operasyonu, yabancı mimar-mühendisleri ülkemiz mimar-mühendislerinden ayrıcalıklı kılacak bir yasa değişikliği yaptı. Üç yıl önce kanun hükmünde kararnameyle yüzlerce yasa ve yönetmelik değişikliği gerçekleştirdi ve bütün ülkeyi imara açtı, bütün yetkileri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nda topladı. TMMOB'yi otoriter bir tarzda vesayet altına alma yönünde adımlar attı; 2013 Temmuz ayında yine bir "torba yasa" içinde TMMOB ve bağlı Odalarını sınırlamaya yönelik bir yasa değişikliği daha yaptı. İki yıl önceki TMMOB Yasası'nı değiştirme girişimi ise TMMOB ve Odalarımızın yürüttüğü kampanya üzerine bizzat Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ertelendi. Ancak bu son torba tasarısı ile konu tekrar gündeme getirildi.

AKP iktidarı, son yıllardaki Kanun Hükmünde Kararname düzenlemeleriyle, İmar Yasası ve Yapı Denetimi Yasası'nda yaptığı sayısız değişikliklerle, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Yasa ve onun devamı niteliğindeki düzenlemeler ve yönetmelik değişiklikleri ile, bir yandan ülkenin tüm doğal tarihi, kültürel varlıklarıyla yapı ve doğal çevreyi kural tanımaksızın imar rantına açarken diğer yandan yapı üretim ve denetim sürecindeki mühendislik-mimarlık projeleri arasındaki bilimsel-teknik bağları koparmakta, meslek uygulamalarını kuralsızlaştırmakta, meslektaşlarımızın Ana-

yasa, uluslararası sözleşmeler ve TMMOB yönetmelikleriyle güvence altına alınan haklarını piyasa keyfiyetine tabi kılmaktadır. Bilimsel-teknik denetimin olmadığı, eleştirinin yapılmadığı ortamda, depremde daha fazla hasar gören yapılar, çevresel sorunlarla, halk sağlığı problemleriyle boğuşan bir toplumsal tablo oluşacaktır.

Yeni değişikliklerle; mühendislik, mimarlık, şehir planlama hizmetleri ve ilgili meslek örgütlerinin, böl-parçala-küçült-etkisizleştir-yönet yaklaşımıyla demokratik ve merkezi yapılardan rekabetçi yerel yapılara dönüştürülmesi, siyasi iktidarın yönetimine, bakanlıklara bağlanması amaçlanmaktadır. Kısaca Odaların bağımsızlığı ortadan kaldırılmak istenmektedir.

AKP iktidarı, işçi sağlığı ve iş güvenliği, insanca barınma hakkı, yapı denetimi, kent politikaları, enerji, tarım, orman, su kaynakları gibi alanlarda mühendislik, mimarlık, şehir planlamanın mesleki denetim ve bilimsel-teknik kriterlerini devre dışı bırakmakta, kanun hükmünde kararname ve torba yasalarla yargı kararlarını gözetmeyen mevzuat düzenlemeleri yapmakta, evrensel bilimsel mesleki gereklilikleri tasfiye etmektedir.

Odalarımız ve Birliğimiz TMMOB, siyasi iktidarın egemenlik kurduğu, rant ve rekabet temelli müdahalelerine açık bir yapıya dönüştürülmek, istenmektedir.

Ancak bilinmelidir ki mühendis, mimar, şehir plancıları ve meslek örgütleri; ülke, kamu, halk, meslek, meslektaş yararı bütünlüğündeki mücadelesini sürdürecektir, AKP gericiliği, piyasacılığın ve diktasına teslim olmayacaktır. Odalarımız ve Birliğimiz TMMOB, 1970'lerden bugünlere dek oluşturduğu demokratik mevzileri koruyacaktır. Toplumsal muhalefet güçleriyle birlikte eşit, özgür, demokratik, halkın refah, kardeşlik ve barış içinde yaşadığı, gericiliğin dogmatizminin alt edildiği, bilim ve teknolojinin aydınlatıcılığındaki yeni bir Türkiye mücadelesini kararlılıkla sürdürecektir.

**Çevre Mühendisleri Odası, Elektrik Mühendisleri Odası, Fizik Mühendisleri Odası, Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası, Gemi Mühendisleri Odası, Gıda Mühendisleri Odası, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, İçmimarlar Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, Jeofizik Mühendisleri Odası, Jeoloji Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası, Maden Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası, Metalurji Mühendisleri Odası, Meteoroloji Mühendisleri Odası, Mimarlar Odası, Orman Mühendisleri Odası, Petrol Mühendisleri Odası, Peyzaj Mimarları Odası, Şehir Plancıları Odası, Tekstil Mühendisleri Odası, Ziraat Mühendisleri Odası**

## TMMOB YASASI`NDA YAPILMASI ÖNGÖRÜLEN DEĞİŞİKLİKLERİN GERÇEKLEŞMESİ DURUMUNDA, SERBEST MÜŞAVİRLİK, MÜHENDİSLİK (SMM) HİZMETLERİ VE MESLEKİ DENETİM BİTİRİLECEK, BİNLERCE ÜYEMİZİN BÜROLARI KAPANACAK, ÜYELERİMİZ İŞSİZ KALACAKTIR

*Odamız adına İstanbul ve Antalya Şubelerimiz sekreteryalığında düzenlenen III. Serbest Müşavirlik, Mühendislik Hizmetleri ve Mesleki Denetim Kurultayı Delegeleri, 16 Aralık 2014 tarihinde, bir açıklama yaparak AKP tarafından hazırlanan TMMOB Yasa Tasarısına tepki gösterdi.*

TMMOB Makina Mühendisleri Odası'nın (MMO) düzenlediği III. Serbest Müşavirlik, Mühendislik (SMM) Hizmetleri ve Mesleki Denetim Kurultayı, Şubelerimizde yapılan yerel kurultaylarda seçilen delegelerin katılımıyla 13-14.12.2014 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirildi. Kurultayımız, mekanik tesisat, doğalgaz, araç imal tadil montaj, LPG-CNG, asansör uzmanlık dalları üzerinden yapıldı.

Kurultayda yapılan değerlendirmelerde, "İmar Kanunu, Yapı Denetimi Hakkında Kanun, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı"nda yer alan ve 6235 sayılı TMMOB Yasası'nda yapılması öngörülen kapsamlı değişikliklerin, TMMOB ve Oda yapısında yaratacağı olumsuzlukların yanı sıra, SMM hizmetlerinin ve kamusal mesleki denetimin ortadan kaldırılması, binlerce SMM üyemizin bürolarının kapanması, işsiz kalacak olmaları ya da taşeron konumuna düşecekleri özellikle vurgulandı.

MMO, Anayasa'nın 135. maddesi uyarınca kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütüdür ve TMMOB Yasası uyarınca kendisine verilmiş olan görev ve yetkiler çerçevesinde faaliyet yürütmektedir. MMO, toplum ve çevre güvenliğini doğrudan ilgilendiren mesleğimizle ilgili tüm plan ve projelerin, mesleki yeterliliği Odaca belgelendirilmiş üyelerimiz tarafından hazırlanması ve bu projelerin mesleki etik ve üyelik sicil kayıtları yönü ile Oda mesleki denetiminden geçirilmesi gerektiğini savunmaktadır. Oda uygulamaları, bu esaslara göre düzenlenmiş ve Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş yönetmelikleri uyarınca yürütülmektedir. Bu çerçevedeki düzenleme ve uygulamalarımız, mühendis yetki ve sorumluluklarını geliştirmeyi, mühendislik hizmetlerini denetlenebilir ve güvenilir kılmayı; toplumun

can ve mal güvenliğini sağlamayı, uluslararası standartlar doğrultusunda kurumsallaşmayı sağlayıcı niteliktedir.

Ancak söz konusu torba yasa tasarısında yapılması öngörülen değişiklikler; Odalarımızın kamu kurumu niteliğindeki özerk mesleki yerinden yönetim kuruluşu olma özelliklerini, üyeleriyle ilişkilerini, mesleki denetim ve periyodik kontrolleri, üyelerin teknik ve etik kurallar çerçevesinde Odalarına karşı sorumluluğunu; kısaca Odaların yönetmeliklerini, idari, mali, örgütsel iç işleyişlerini, kısaca tüm mevzuat ve uygulamalarını tasfiye edici hükümler içermektedir. Söz konusu tasarısı, toplum ve çevre güvenliği ile doğrudan bağlantılı mühendislik, mimarlık, şehir planlama hizmetlerini bir bütün olarak piyasa güdümüne sokarak kuralsızlaştırmaya, değersizleştirmeye hatta yok kılmaya yöneliktir.

Kurultayımız, Oda ve TMMOB Yasası'nı kökten bir şekilde değiştirecek, SMM hizmetlerinin ve kamusal mesleki denetimin tasfiyesine, binlerce SMM üyemizin bürolarının kapanmasına, işsiz kalmalarına, taşeronlaştırılmasına ve bu hizmetleri iktidar ve piyasanın rant güdülerine hizmet edecek, değersizleştirecek, hatta yok etmeye yol açacak olan yasa tasarısını kınar ve protesto eder.

Ana Yönetmelik ve diğer yönetmelikleri ile meslek ve uzmanlık alanlarını düzenleyen Odamız, meslek içi eğitim, belgelendirme, akreditasyon ve mesleki denetim çalışmalarını ile olumsuz gelişmelere karşı mesleğimizi korumayı, bu çalışmalarını daha da geliştirmeyi, ülkemiz, mesleğimiz ve hizmet alanlarımızın korunması mücadelesine devam edecektir.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası  
III. Serbest Müşavirlik, Mühendislik Hizmetleri ve Mesleki Denetim Kurultayı Delegeleri**

## 2015 BÜTÇESİ, HESAP VERMEZ, HUKUKSUZ, OTORİTER, ADALETSİZ, DİNSELLEŞTİRME VE POLİS BÜTÇESİDİR

*Oda Yönetim Kurulu, 12 Aralık 2014 tarihinde, bir basın açıklaması yaparak TBMM'de görüşülmekte olan Bütçe ile ilgili görüşlerini kamuoyu ile paylaştı.*

2002 sonrası Türkiye'sinin uygun iç iklimi ve dünyanın uygun para rejiminde hızlı büyüme şansı bulan ve bu sayede daha uygun bütçeler ve uygulamalarla seçmen tabanını hızla genişleten AKP hükümetleri, son yıllarda şemsiyenin ters dönmesiyle daha otoriter, hesap vermez, hukuksuz icraatlarına bütçeyi de eklemişlerdir. Son yılların bütçeleri çerçevesinde gözlemlendiği gibi, Sayıştay başta olmak üzere kamu denetim kurumlarından kaçan iktidar, 17-25 Aralık 2013 soruşturmalarıyla ortaya çıkan sistemik rüşvet, usulsüzlük iddiaları karşısında yargı önünde aklanmayı seçmek yerine, yargı ve emniyette tasfiyelere giderek, medyaya inanılmaz yasaklar, baskılar uygulayarak, Anayasal toplantı, gösteri yürüyüşü, protesto haklarını onlarca gencin ölümüne, sakat kalmasına mal olan devlet terörü ile baskılama yoluna giderek kapatmaya çalışmıştır. İktidarın, 2013 ile birlikte iyice ortaya çıkan otoriterleşme çabaları 2014'te sürmüştü, 2015'te de koyulaşacağı benzetilmektedir.

TBMM Genel Kurulunda görüşülmeye başlanan 2015 Bütçesi'nin yüksek derecede "güvenlik" algısı ile hazırlanmış bir polis bütçesi ve son yıllarda ağırlığı giderek artan bir dinselikleştirme ve otoriterleşme bütçesi olduğu görülmektedir. 2014'ün ilk 10 ayında polis harcamalarının sağlık harcamalarını 2 milyar TL geride bırakarak 19 milyar TL'ye ulaşması, askeri harcamaları bile geride bırakması bu yaklaşımın yansımasıdır.

Odağında "polisleşme" olan bu bütçenin, yüzde 3'lere gerileyen büyümenin sonucu daha dar vergi gelirleriyle yetinmeye çalışacağı bir gerçekliktir. Ancak, 2015 genel seçimleri de göz önünde tutulacaktır. Seçmeni yıl ortasına kadar sıkı tutmak için bugüne kadar 62 milyar dolara ulaşan özelleştirmeleri koyultarak, para eder her kamu varlığını haraç mezat satarak, bedelli askerlik gibi bir defalık gelirlerin dibini kazıyarak seçim öncesinde yalancı bir bahar havası estirilecek, sonrasında ise kaşğın ucuyla verilen sapıyla çıkarılacaktır. Bugüne kadar 12 milyar TL'ye yakın kemirilmiş İşsizlik Fonu kaynaklarına bu amaçla daha fazla el atılması sürpriz olmayacaktır.

Her tür hesap verme sorumluluğunu, her tür hukuk ku-

ralını çiğneyerek yürütülen bütçe için gelir toplama icraatının, harcama ayağında da yine adaletsizlikler, hukuksuzluklar sürmektedir. 2015 personel gider hedefleri, kamu personelinin yüzde 10'a dayanan enflasyon kayıpları karşısında koruyamayacaktır. Ayrıca, kamu istihdamında iyice artırılan partizan, yandaş kadrolaşma yaklaşımı da toplumsal tansiyonu hızla yükseltmektedir.

Düşük büyüme ile küçülecek bütçede bile mal ve hizmet alımları ile sınırlı yatırımlarda kayırmacı, yandaş girişimcileri kollayıcı tutumun 2015'te devam edileceğine ilişkin bütün ipuçları ortadadır. Kamu yatırımlarını kamu eliyle gerçekleştirmek yerine "Yap-işlet-devret, yap kiral" gibi imtiyaz uygulamalarını içeren "Kamu-Özel Ortaklığı" projeleri, bütçelerin gerçek yüzünü karartan yeni uygulamalar haline gelmiştir. Büyük toplumsal bedeller öngören İstanbul 3. Havalimanından 3. Köprüye, nükleer santrallerden sağlık kampüslerine, bugüne kadar 167 sözleşmeye konu olan bu projelerin büyüklüğü 90 milyar dolara yakındır. Bu yatırımlar seçilen yerli-özel firmalar tarafından yapılmakta ancak kamu, arsa tahsis ederek, Hazine garantörü olarak, hizmet alım garantisi vererek baş aktör durumundadır. Bu projelerin bugünkü bütçelerde görünmeyen yükleri, gelecek bütçelere olağanüstü yükler ve rant transferleri getirecektir. Bu projelerin TBMM'den ve tüm denetim kurumlarından kaçırılması başlı başına bir hukuk felaketidir.

Hesap vermezlik ve hukuksuzluğu Atatürk Orman Çiftliği arazisi üstüne kondurulan sözde Saray ile zirveye taşıyan iktidar, Birliğimiz TMMOB ve bağlı Odaları idari ve mali baskılanma altına almaya, kamusal denetim görevini yapamaz duruma getirme çabasıdadır. Bu çabanın boşa çıkarılacağını buradan ilan ederiz. TMMOB ve bağlı odalar, yasaların verdiği yetkiye dayanarak toplum adına doğru ve eksik gördükleri her görüşü kamuoyu ile paylaşmaya, gerekli gördükleri durumlarda yargıya götürerek adaletin sağlanmasına dönük çabalarını bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da sürdürmeye devam edeceklerdir.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası  
Yönetim Kurulu**

## TRAFİK/SERVİS KAZALARINI VE TOPLU ÖLÜMLERİ ÖNLEMELİK İÇİN ARAÇ TEKNİK DENETİMLERİ GELİŞTİRİLMELİDİR

*Oda Yönetim Kurulu 4 Aralık 2014 tarihinde bir basın açıklaması yaparak araç teknik denetimlerine dikkat çekti.*

2014 yılında en az 1.600 işçimiz yaşamlarını iş cinayetlerinde kaybetmiştir. Bu "kaza"lara işçileri taşıyan trafik/servis kazaları da dâhildir. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre 2014 yılı Ekim ayında gerçekleşen 160 ölümün 53'ü trafik/servis kazalarında gerçekleşmiştir. İş kazası/cinayeti kapsamına girmeyen ve toplu ölümlere yol açan trafik/servis kazaları da bulunmaktadır. Bu kapsamda 2013 yılı Aralık ayında Malatya'nın Doğanşehir ilçesinde 6 öğretmen ve 1 sürücü; Kayseri de 9'u öğrenci 11 yurttaşımız elim trafik kazaları sonucu yaşamlarını kaybetmişlerdir. En son geçtiğimiz hafta Cuma günü Isparta'nın Yalvaç ilçesinde mevsimlik tarım işçilerini taşıyan servis midibüsünün devrilmesi sonucu 18 işçi yaşamını yitirmiş, 28 işçi de yaralanmıştır. Bu ölümler "kaza" biçiminde olsa da önlenilebilirliklerinden hareketle birer cinayete dönüşmektedir. Zira araçların fenni muayenesinin önemi henüz yeterince kavranmış durumda değildir. Araç sahipleri veya sürücülerin çoğu henüz bu bilinçte değildir. Genel olarak ilgili araçların araç muayenesinin yapılmadığı, kış lastiğinin ve şehirlerarası yolculuk için şart olan K2 belgesinin bulunmadığı yapılan tespitlerde görülmektedir. Bu tür araçlara ilişkin denetim sorunları da bulunmaktadır.

En son Isparta Yalvaç'ta yaşanan son olayda 24 kişilik araca 46 kişi bindirildiği için aracın freninin tutmaması sonucu söz konusu acı olay ve ölümler gerçekleşmiştir. Zira frenlerin ısınma sonucu tutmaması (fren patlaması) söz konusudur. Trafığe çıkması doğru olmayan bir aracın yanlış kullanım-kapasite fazlası insan/yük taşınması ile standartlara uygun olmayan vakum takviyeli çift devre hidrolik sistemi yerine hava takviyeli tek devre hidrolik fren sisteminin takılması, bu felakete neden olmuştur.

Araç üzerindeki onaysız dolayısıyla kaçak fren tadilatı; aşırı yüksek basınçta (180 bar) çalışacak şekilde tadil edilen tek devre hidrolik fren sisteminde hidrolik kaçağı (patlaması) olması kaçınılmazdır. Hidrolik kaçağı oluştuğunda aracı durduracak yedek bir sistem bulunmamakta ve el freni de yetersiz kalmaktadır.

Bu noktada soruyoruz: Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın görev, sorumluluk ve denetim alanında olan ve söz konusu yaşamsal eksikleri bulunan ticari araçlar rahatlıkla nasıl çalışabilmekte, trafığe nasıl çıkabilmektedir?

Makina Mühendisleri Odası (MMO) olarak belirtiriz ki, ticari taşıt kazalarında lastik ve fren sorunları yüzde 80'in üzerinde yer almaktadır. Buna bir de kapasite fazlası insan/yük taşınması sorunu eklenmektedir. Yani sadece bu üç unsur özgülünde denetimlerin hakkıyla ve daha sık yapılmasıyla kazaların çok büyük bir kısmı önenebilir. Özellikle belirtmek isteriz, bu ve benzeri kazalar, insani gereklilikleri karşılamaya yönelik bilimin ve teknolojinin gereği olan standart ve kuralların her düzeyde benimsenmesi ve uygulanması ile önenebilecektir.

Bu kapsamda yeni bir mevzuat düzenlemesi yapılarak, ticari araçların periyodik bakım, enerji tasarrufu, sürücü eğitimi, güvenli bakım ve parça kullanımı gibi konularda MMO tarafından eğitilerek sertifika almış "Araç Teknik Denetim Mühendisleri"ne denetim yetkisi verilmeli ve ticari araçlar iki muayene arasında en az üç kez sökmek/takmalı lastik ve fren ağırlıklı özel bir denetimden geçirilmelidir.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası  
Yönetim Kurulu**

